

Fala rewolucyjna w Hiszpanji wzbiera

Armata i karabiny maszynowe na ulicach

Zabici i ranni — Kilka tysięcy aresztowanych. — Separatyzm prowincyj.

PARYŻ, 6.10. — Po objęciu władzy przez gabinet Lerroux, który składa się w znacznej mierze z przedstawicieli kierunku umiarkowanego i prawicowego, który miał przeprowadzić ostry kurs przeciw wyrotowej akcji socjalistyczno-komunistycznej, żywiły skrajnie lewicowe, zagrożone nową sytuacją, parły do strajku generalnego. Socjaliści i komuniści użyli wszystkich swych środków, aby strajk przeprowadzić. Udało im się to w znacznej mierze. Wydaje jednak się pewnym, że gabinet Lerroux rozporządza zarówno silną władzą, jak i dużymi sympatjami i że nawet poprzez ciężką i krwawą walkę utrzyma się przy władzy i wprowadzi porządek. Mówi się, że po stłumieniu wystąpienia lewicy nastąpi ogłoszenie amnestii dla działaczy rojalistycznych, oraz zaniechanie reformy rolnej i wywłaszczenia wielkich właścicieli ziemskich.

DYMISJA.

MADRYT, 6.10. — Prezes trybunału gwarancji konstytucyjnych, Albornoz podał się do dymisji, ponieważ nie solidaryzuje się z rządem.

WRZENIE.

MADRYT, 6.10. — Strajk generalny na prowincji w szeregu miejscowości przybrał charakter rewolucyjny. W wielu miejscowościach zerwano połączenia telefoniczne i telegraficzne. Rozpoczął się również strajk w okęgach węglowych Asturji. W wielu miejscowościach doszło do krwawych starć. Są zabici i ranni. W Asturji ogłoszono stan wojenny. W Owidio na ulicach miasta stoją karabiny maszynowe i armaty. Barcelona jest odcięta od okolic.

W Katalonii wszystkie galezie przemysłu przystąpiły do strajku. W wielu miastach ukazały się odezwy władz, wzywające do spokoju. W miastach prowincjonalnych doszło do strzelaniny i do ataków tłumy na policję. Szczególnie silne zajścia miały miejsce w Asturji. Wszystkie najważniejsze ośrodki w kraju objęła fala rewolucyjna, która znacznie przewyższała te zamieszki, jakich widownia była Hiszpanja w ostatnich miesiącach. Ruch rewolucyjny szerzy się głównie na północy, poza to wrzenie panuje w Madrycie. Stan obłączenia ma być w całej Hiszpanji ogłoszony w najbliższym czasie. Życie w miastach zamierało. Niektóre przedsiębiorstwa użyteczności publicznej również objęte zostały strajkiem. Ulicami przeciągały patrole policyjne i wojskowe. Zatrzymywanie się przechodniów i gromadzenie jest niedozwolone. Aresztowania objęły już na prowincji i w stolicy kilka tysięcy osób. Ruch tramwajów i kolejek podziemnych jest zatrzymany. Nie ukazały się również na miasto dzienniki, z wyjątkiem „ABC” i dziennika katolickiego „El Debate”. Dzienniki te kolportowane były przez młodzież rojalistyczną. Poza policją i wojskiem po ulicach krążyły liczne oddziały ochotniczej straży obywatelskiej. W Madrycie na skrzyżowaniach ulic ustawiono karabiny maszynowe. Strajk na prowincji rozszerza się.

PROKLAMOWANIE NIEPODLEGŁOŚCI KATALONJI

BARCELONA, 6.10. — „Generalitat” ogłosił niepodległość Katalonii w ramach federacji hiszpańskiej. Na terenie całego kraju proklamowano strajk powszechny i wielkie manifestacje niepodległościowe. W Barcelonie ruch zupełnie zamarł, tłumy wyległy na ulice wznosząc okrzyki na cześć Republiki Katalońskiej i rządu autonomicznego. Rząd madrycki gotów jest użyć najbardziej bezwzględnych środków dla zniechęcenia buntu w Katalonii, ze względu na obawę rozszerzenia się dążeń separatystycznych.

Wczoraj wieczorem prezydent Generalitatu w Katalonii, Companys, wygłosił mowę, w której atakował rząd hiszpański i wzywał gminy Katalonii do proklamowania wolnej Republiki. Na ratuszu i budynkach miejskich pojawiły się czerwone sztandary razem z

chorągiewkami Republiki. Związki socjalistyczne zapowiedziały masową przeciwrządową akcję. W Lerida udało się komunistom wdrzeć do radiostacji i opanować ją. Stamtąd nadali oni wiadomości o utworzeniu niezależnych republik w Katalonii i w kraju Basków. Komuniści zniszczyli następnie urządzenia radiowe. Jednocześnie w wielu miejscowościach na prowincji dokonywano aktów sabotażowych, niszczyli koleje i powodując katastrofy. Są zabici i ranni. Zamachy są kierowane przez elementy skrajnie lewicowe.

RZĄD PANEM SITUACJI.

MADRYT, 6.10. — Premier Lerroux oświadczył, że kraj istotnie objęty jest ruchem rewolucyjnym, który jednak pozbawiony jest przygotowania, kierownictwa, a ponadto nie cieszy się sympatjami mas. Ośrodkiem buntu jest Asturja. Rząd wprowadzi wszędzie, gdzie będzie tego potrzebna, stan obłączenia i będzie śledził bieg sytuacji. Rząd posiada dość siły, aby nie dopuścić do szerzenia się anarchii i stłumić rozpoczęły bunt.

Przestroga przed wojną domową

Mowa Doumerge'a wywarła duże wrażenie

PARYŻ, 6.10. — Prasa paryska poświęca wiele miejsca komentarzom do wczorajszego przemówienia premiera Doumerge'a. Pośród głosów, które z entuzjazmem wyrażają się o niej, spotyka się również słowa rozczarowania. Mówi się tu, że premier nie przedstawił szczegółowego planu zamierzonych zarządzeń gospodarczych, a wspominał o nim zaledwie przejściowo poświęcając całe niemal przemówienie atakowi na socjalizm i komunizm. Przemówienie miało charakter wyborczy i wydaje się, że było przeznaczane nie dla przedstawienia planu naprawy, ale głównie było apelem do Francuzów i przestroga przed wojną domową.

Odrzucona oferta

działacza hitlerowskiego

BERLIN, 6.10 (PAT). W czasie swego pobytu w Ameryce szef narodowo-socjalistycznego urzędu prasy, dr. Hanfstaengl, ofiarował uniwersytetowi w mieście Harvard 1000 dolarów na opłacenie jednorocznego pobytu słuchacza tegoż uniwersytetu w Monachium. Ta oferta została jednak, jak donosi Niemieckie Biuro Informacyjne, przez senat uniwersytetu odrzucona. Odpowiadając dr. Hanfstaenglowi, rektor uniwersytetu oświadczył, że nie może przyjąć fundacji od człowieka, pozostającego w ścisłych stosunkach z kierownictwem partii politycznej, która swymi zarządzeniami działa na szkodę wyższych uczelni niemieckich i narusza zasady, szanowane przez uniwersytety całego świata. Obecnie dr. Hanfstaengl za pośrednictwem prasy amerykańskiej ogłosił oświadczenie, w którym m. in. zaznacza, iż pragnął tylko okazać przywiązanie do uniwersytetu, którego sam nigdy nie był słuchaczem.

Wzrost wywozu węgla

Wywóz węgla kamiennego we wrześniu r. b. wykazuje poważną poprawę w porównaniu z analogicznym miesiącem r. ub. Wzrost on również i w porównaniu z sierpniem r. b. Według danych prowizorycznych, wywóz węgla kamiennego we wrześniu r. b. przedstawiał się następująco (w tys. tonn — w nawiasie wzrost lub spadek w porównaniu z sierpniem r. b.): wywóz ogólny 936 (plus 44), w tym: rynki środkowo-europejskie 133 (plus 24), skandynawskie 283 (minus 43), bałtyckie 6 (plus 5), zachodnio-europejskie 185 (minus 20), północno-europejskie 206 (plus 62), pozaeuropejskie 40 (plus 19), W. M. Gdańsk 34 (plus 4), węgiel okrętowy 39 (minus 7). Na podstawie zasługujących przedewszystkiem wzrost wywozu na rynki środkowo-europejskie. Do

Obrót Gdyni we wrześniu r. b.

Obrót towarowy portu gdynińskiego w m. wrześniu r. b. przedstawiał się na ogół na wysokim poziomie. Pomimo kilkudniowego strajku, który stał się przyczyną na zmniejszenie się przeladunku, ogólne obroty miesięczne zmniejszyły się zaledwie o 12.200 tonn od rekordowego miesiąca sierpnia r. ub.

Obrót portu we wrześniu cyfrowo przedstawia się następująco: Ogólny obrót 649.853 tonn (w sierpniu 662.056 tonn), przywóz zaś 87.445 tonn (w sierpniu 80.942 tonn), wywóz 552.515 tonn (w sierpniu 574.336 tonn), obroty przybrzeżne 9.893 tonn. Główne pozycje w wywozie były następujące: węgiel eksportowy 454.596 tonn, bunkier 19.080 tonn, koks 25.662 tonn, drzewo tarte 13.781 tonn, szyny kolejowe 6.454 tonn, wyroby żelazne 2.430 tonn, metale różne 4.631 tonn, cukier 4.402 tonn, nawozy 3.300 tonn, jaja 1.790 tonn, bekony 1.521 tonn, siód 1.265 tonn, makuchy 1.332 tonn, sól 1.468 tonn i t. d. Przywóz natomiast składał się z następujących towarów: złom 22.435 tonn, piropy 4.955 tonn, fosforyty 12.622 tonn, żelazo Thomasa 7.802 tonn, nasiona oleiste 9.680 tonn, bawełna 5.000 tonn, skóra 3.567 tonn, skóry 2.351 tonn itd.

„Matin” pisze o mowie premiera z zachwytem. Podkreśla zarówno jej wielkie zalety krasomówcze, jak i wspaniałą treść, trafiającą prosto do serc obywateli. Doumergue odwołał się do patriotyzmu Francuzów. Mówił słowami prostymi a płomiennymi. Mowa jego wywarła wielkie wrażenie.

„Le Temps” stwierdza, że Francja posiada na czele rządu pewnego i walecznego wodza, który dobrze prowadzi ją ku lepszej przyszłości. Aby dzieło premiera mogło być dokonane, Francuzi muszą słuchać jego głosu i rozpocząć wspólną pracę nad odrodzeniem Francji.

W Madrycie w ciągu dnia wczorajszego nastąpiło pozorne uspokojenie. Wieczorem jednak wybuchły dalsze rozruchy. Po zapadnięciu zmroku, rewolucjonści na skrzyżowaniu torów kolejki miejskiej ustawili w ten sposób zwrotnice, że trzy pociągi idące z rozmaitych kierunków wpadły na siebie, przyczem wiele osób odniosło rany. W innych częściach miasta dokonano szeregu zamachów bombowych, których ofiarami padło wielu zabitych i rannych. Na ogół jednak policja panuje nad położeniem. Po ulicach miasta krążyły liczne patrole piesze i konne oraz samochody ciężarowe, na których ustawiono karabiny maszynowe. Do chwili obecnej aresztowano w stolicy zgórą 500 osób.

Celem stłumienia buntu górników w zagłębiu węglowym w Asturji wysłano tam z Valladolid, Astorgi i Leonu oddziały artylerji oraz kompanie karabinów maszynowych.

PARYŻ, 6.10. (PAT). — Jak donosi specjalny korespondent „Journalu” liczba ofiar rozruchów w Hiszpanji wynosi już zgórą 100 zabitych, z czego około 80 przypada na Asturję.

PARYŻ, 6.10. (PAT). — Jak donosi „Matin” w dniu wczorajszym zamknięta została granica francusko-hiszpańska.

Czy obniżka komornego?

Wychodząc z Lwowie „Gazeta Poranna” podała sensacyjną wiadomość swego warszawskiego korespondenta, jakoby w łonie Rządu rozpatrywano była możliwość przeprowadzenia dalszej obniżki komornego.

Zdaniem „Gazety Porannej” decyzja Rządu miała rzekomo nastąpić wskutek interwencji organizacji urzędniczych, które uskarżały się na zbyt wygórowany czynsz mieszkaniowy, stanowiący najwyższą pozycję w budżecie przeciętnego mieszkańca miasta.

Tenże korespondent „Gazety Porannej” donosi, jakoby w najbliższym czasie miały ulec likwidacji urzędy rozjemcze do spraw mieszkaniowych. Obie powyższe wiadomości podajemy jedynie z obowiązku dziennikarskiego i na odpowiedzialność źródła.

Gigantyczne tamy

na Sole i Dunaicu

Dla zapobieżenia wylewom rzek w Małopolsce Wschodniej podjęto cały szereg robót regulacyjnych w dorzeczu Wisły. Ponadto projektowane są roboty mające zapewnić pracę zubożałej i zniszczonej klasie powodzi ludności.

Projektowane jest zbudowanie na Sole gigantycznej tamy, na której zainstalowane zostaną turbiny, wytwarzające 20.000 kw. energii elektrycznej. Elektrownia ta zasili prądem całą Małopolskę.

Ludność miejscowa przy budowie znajdzie zarobek. Projekt budowy tamy znajdzie się już wkrótce na Radzie Ministrów. Podobna tamta staną na Dunajcu.

Tamy, o których wyżej mowa, rozmiarami równać się będą z największymi tamami w Ameryce Północnej. Oprócz tego, iż służą one będą dla zużycia siły wodnej — uniemożliwią także wylewy rzek.

Dalsze redukcje robotników

w Zagłębiu Dąbrowskiem

SOSNOWIEC, 6.10. (tel. wł.). W Sosnowcu sytuacja na rynku pracy pogorszyła się z dnia na dzień. Huta „Bankowa” w Dąbrowie zwolniła 140 robotników z blacharni, powodu braku zamówień.

W hucie „Katarzyna” zredukowano 43 robotników, poza tem 14 robotników otrzymało 2-godzinne wezwanie do pracy.

Fabryka włókiennicza Dietla w Sosnowcu oddała 18 robotnic. Wszędzie powodem redukcji jest brak zamówień. Sytuacja w przemyśle szklanym jest pomyślniejsza, ząbkowiecka fabryka szkła przyjęła 83 robotników, a Belgij-ska Spółka w Zawierciu — 24 robotników.

Rozszalałe fale Bałtyku

Pochłonęły 5 rybaków

GDYNIA, 6.10. (tel. wł.). Pięciu rybaków z Białej Góry a mianowicie: Mach, Mielke, Sieman, i dwóch braci Jankowskich wypłynęło kutrem na otwarte morze, aby przed burzą ściągnąć zastawione sieci. Po wydobyciu sieci wraz z paroma centurami ryb, które umieszczono na pokładzie, rozszalała burza, która wyrzuciła kutra. Nieszczęśliwi rybacy

długo walczyli z falami wzburzonego Bałtyku, lecz zbrakło im na koniecie siły i wszyscy utonęli.

Nazajutrz morze wyrzuciło zwłoki 47-letniego Mecha oraz 36-letniego Jankowskiego na brzeg. Obaj mieli na głowie szereg ran ciętych od głazów przybrzeżnych. Mech osierocił żonę z 11-cioletnim dzieckiem.

Olbrzymi proces komunistów

przed sądem w Krakowie

KRAKÓW, 6.10. Rozpoczął się w Krakowie nowy olbrzymi proces komunistyczny, który potrwa około 6 tygodni. Zwraca uwagę, że ławę oskarżonych zajęli ludzie inteligentni, a mianowicie: magister praw Henryk Frenkiel, inżynierowie Abram Kerner i Alfred Taster oraz Julian Rittermann. Ponadto, pod zarzutem działalności wyrotowej, znajdują się Edward Kirschner, urzędnik prywatny, Jan Herzberger, magister praw, Franciszek Świerk, cieśla, Marjan Reiner, krawiec, Jan Kowalczyk, student filozofji i pracownik adwokacki, Gerson Bazes.

Najgrubszą rybą jest tutaj Reiner, wybitny działacz komunistyczny, który przeszedł w Rosji Sowieckiej specjalną szkołę. Frenkiel sprawował ogólne kierownictwo ruchu komunistycznego w okręgu krakowskim i razem z dr. Maurycem Puffeilesem wydawał dyrektywy w sprawach propagandy i agitacji. Puffeles był niedawno skazany na 2 i pół roku więzienia za działalność komunistyczną.

Najmistrzowskie jednak nici konspiracji skupiał w swych rekach inż. Kerner, w którego ręku centralizowały się wszystkie działania i zamierzenia komitetu komunistycznego na terenie Krakowa. Pozostali oskarżeni pełnili w partii funkcje techniczne, pomagające na drukowaniu ulotek i odezw oraz ich kolportażu.

W pierwszym dniu rozprawy sąd przesłuchiwał część oskarżonych, którzy w długich wywodach nie przyznają się do winy.

Eksporterzy i importerzy o kompensacji

Postulaty dla Min. P. i H.

W Warszawskiej Izbie Przemysłowo-Handlowej odbyły się dwie konferencje z eksporterami i importerami w sprawach, związanych z handlem kompensacyjnym.

Eksporterzy na konferencjach tych wyrazili szereg postulatów oświadczenia, które byłyby pożądanym w tej dziedzinie. Wobec wzmagającego się ciągle dumpingu zagranicznego, eksporterzy wyrazili opinię, że byłoby rzeczą pożyteczną, aby część pomocy dla eksportu rolnego została oddana na akcję przemysłową. W stosunku do pracy Towarzystw kompensacyjnych wysunięte zostały postulaty ewentualnego obniżenia opłaty za świadczenia dla eksporterów zależnie od rentowności wywozu, usprawnienia aparatu informacyjnego i przyspieszenia manipulacji związanych z akcją powierniczą Towarzystw. Postulat eksporterów jest też skoncentrowanie prac opiniodawczych i wykonawczych przy Związku Izby Przemysłowo-Handlowych.

Importerzy ze swojej strony wyrazili przedewszystkiem postulat, aby świadczenia, które ponoszą na rzecz organizacji i podtrzymywania eksportu były możliwie równo rozdzielane.

Importerszy ze swojej strony wyrazili przedewszystkiem postulat, aby świadczenia, które ponoszą na rzecz organizacji i podtrzymywania eksportu były możliwie równo rozdzielane.

Importerszy ze swojej strony wyrazili przedewszystkiem postulat, aby świadczenia, które ponoszą na rzecz organizacji i podtrzymywania eksportu były możliwie równo rozdzielane.

Zmiany w rozkładzie jazdy

Poc. Nr. 617.618 komunikacji Warszawa — Gdynia, poc. Nr. 619.620 komunikacji Warszawa — Grudziądz i poc. Nr. 623.624 komunikacji Warszawa — Sierpe, przychodzące i odchodzące obecnie z dworca Warszawa Główna, od dnia 7 października będą skierowane na dworzec Warszawa Gdańska, w związku z tem rozkład odciecz i przyłączenia tych pociągów zmienia się jak następuje: odchodzące z dworca Warszawa Główna poc. Nr. 617 o godz. 19 m. 15, poc. Nr. 619 o godz. 15 m. 10 i poc. Nr. 623 o godz. 18 m. 59, będą odchodziły z dworca Warszawa Gdańska poc. Nr. 617 o godz. 19 m. 28, poc. Nr. 619 o godz. 15 m. 20 i poc. Nr. 623 o godz. 19 m. 07. Przychodzące na dworzec Warszawa Główna poc. Nr. 618 o godz. 8 m. 54, poc. Nr. 620 o godz. 12 m. 53 i poc. Nr. 624 o godz. 10 m. 33, będą przychodziły na dworzec Warszawa Gdańska, poc. Nr. 618 o godz. 8.40, poc. Nr. 620 o godz. 12 m. 40 i poc. Nr. 624 o godz. 10 m. 20.

ROK 1935
musi być rokiem
drog i motoryzacji.

Losowanie bonów Funduszu Inwestycyjnego

W dniu 4 października r. b. wylosowane zostały do umorzenia bony Funduszu Inwestycyjnego, oznaczone numerami: 34.479, 23.161, 29.618, 33.818, 3.940, 19.712, 30.247 — we wszystkich dziesięciu seriach, wypuszczonych na podstawie rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 10 listopada 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 694). Wylosowane bony wykupowane są przez kasy Urzędów Skarbowych po zł. 100 za bon 25-złotowy.